

DATOS IDENTIFICATIVOS

Autorregulación e Dificultades de Aprendizaxe

Materia	Autorregulación e Dificultades de Aprendizaxe			
Código	O05M053V01204			
Titulación	Máster Universitario en Dificultades de Aprendizaxe e Procesos Cognitivos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Conde Rodríguez, María Ángeles			
Profesorado	Conde Rodríguez, María Ángeles García Señorán, María del Mar Parente, Fernanda Leopoldina Rosario Sales, Pedro			
Correo-e	angelesconde@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/masteraprendizaje/			
Descrición xeral	Esta materia forma parte do módulo de Formación específica en dificultades de aprendizaxe en contextos escolares. Pártese da estreita relación entre os compoñentes cognitivo e afectivo-emocional da aprendizaxe. A aprendizaxe autorregulado é un concepto que integra a investigación sobre as estratexias de aprendizaxe, a metacognición, os obxectivos de aprendizaxe, e, obviamente, a motivación dos alumnos. Pode definirse como un proceso activo no que os estudantes establecen os obxectivos que dirixen a súa aprendizaxe intentando monitorizar, regular e controlar as súas cognicións, motivación e comportamentos coa intención de alcanzar devanditos obxectivos. En numerosas investigacións atopouse que a aprendizaxe e o logro académico dos alumnos incrementábase na medida en que estes utilizan maior cantidade e calidade de estratexias de aprendizaxe e compórtanse de modo autorregulado			

Competencias

Código	
A1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
A5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
B1	Comprender a aplicabilidade do coñecemento empírico para a investigación nas dificultades de aprendizaxe
B2	Analizar e sintetizar estudos experimentais que permitan avaliar dende unha perspectiva científica e aplicada o coñecemento no ámbito das dificultades de aprendizaxe.
B3	Habilidades para a transmisión do coñecemento científico e de conclusións, tanto á comunidade científica como á sociedade en xeral
B4	Xestionar mediante grupos altamente especializados a información e a comunicación con fins de investigación e difusión.

B5	Promover a investigación e desenvolver instrumentos e procedementos que sexan sensibles ao recoñecemento das diferenzas entre mulleres e homes, procedencia e funcionalidade, ao tempo que potencien o enriquecemento humano dos equipos e das persoas sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos, incluíndo os valores democráticos da sociedade europea actual, o fomento da cultura da paz e a protección ambiental.
C1	Comprender a natureza cognitiva e neurolóxica dos procesos cognitivos de Planificación, Atención e Codificación e a súa relación coas dificultades de aprendizaxe
C2	Avaliar as condicións experimentais de investigación nos procesos cognitivos
C3	Deseñar e avaliar a eficacia de programas de intervención en alumnos e alumnas con dificultade de aprendizaxe (DA)
C4	Transmitir o coñecemento derivado da investigación dentro do grupo de xeito que permita xerar novas aplicacións e resolver problemas orixinados polas DA
C5	Elaborar documentos científicos e informes para a difusión dos traballos realizados polos alumnos e alumnas tanto a nivel académico, como divulgativo e segundo os formatos esixidos en cada contexto
C6	Traballar en grupos a elaboración de documentos para a súa difusión científica e divulgativa, reunindo nunha síntese de coñecementos a achega de cada estudante, así como un avance de conxunto para posteriores estudos
D1	Transmitir con eficacia o coñecemento obtido, de forma oral e escrita, utilizando os recursos persoais e apoiándose nas tecnoloxías da información e a comunicación
D2	Deseñar proxectos de forma autónoma
D3	Traballar en grupo e desenvolver actitudes de participación e colaboración.
D4	Propoñer iniciativas e adaptarse a situacións diversas con flexibilidade
D5	Xerar propostas innovadoras e competitivas na investigación
D6	Actuar con coherencia, responsabilidade e rigor, mantendo un compromiso ético

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Comprender a natureza cognitiva e neurolóxica dos procesos da conducta autorregulada	A1		C1	
Coñecer as distintas condicións experimentais da investigación en conducta autorregulada	A1		C2	
	A2			
Deseñar programas de autorregulación da conducta e aplicalos de acordo ás condicións experimentais establecidas	A2	B1	C3	D2
	A5	B5		D4
				D5
Sintetizar nun documento os principais resultados obtidos na aplicación dos programas de autorregulación da conducta	A3	B2	C5	D1
		B4		
		B5		
Avaliar os resultados dos programas aplicados nas diferentes situacións e valorar o logro académico en función do coñecemento actual	A3		C2	D2
			C3	
Difundir os coñecementos e resultados das investigacións aos restantes investigadores, mediante a participación en congresos e eventos científicos	A4	B3	C4	D1
		B4	C5	D3
			C6	D6

Contidos

Tema	
1. A aprendizaxe autorregulada.	1.1. Concepto de aprendizaxe autorregulada. 1.2. Fases da aprendizaxe autorregulada. 1.3. Dimensións da autorregulación da aprendizaxe.
2. Aprendizaxe autorregulada e D.A.	2.1. Déficits de planificación. 2.2. Déficits de Control. 2.3. Déficits de Regulación. 2.4. Déficits na Reacción/Reflexión.
3. Perspectivas de investigación e intervención na autorregulación da aprendizaxe e as D.A.	*

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	3	0	3
Seminario	5	0	5
Seminario	7	0	7
Traballo tutelado	7	0	7
Informe de prácticas	0	53	53

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.
Seminario	Entrevistas que o estudante mantén co profesorado para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe
Traballo tutelado	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Directrices para o desenvolvemento dos traballos de aula e resolución de dúbidas
Seminario	Orientación sobre contidos e actividades, resolución de dúbidas no proceso de aprendizaxe e asesoramento no desenvolvemento dos traballos da materia
Probas	Descrición
Informe de prácticas	Orientación sobre a planificación, elaboración e presentación dos traballos relacionados cos contidos ou procedementos do módulo correspondente

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seminario	Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas na aula	20	A1 A2 A3 A4	B2	C1 C4 D5	D2 D3 D5
Traballo tutelado	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	40	A1 A2 A3	B1 B2	C1 C2 C3	D1 D2 D3
Informe de prácticas	Elaboración e presentación escrita e oral de informes, por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente e derivados do traballo autónomo	40	A2 A3 A4 A5	B2 B3 B4 B5	C2 C3 C4 C5 C6	D1 D2 D3 D4 D5 D6

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado.

O alumnado que non entregue en prazo os traballos requeridos para a avaliación continua ou non supere algunha das actividades poderá presentarse a unha proba de avaliación, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

As datas oficiais das probas de avaliación poden consultarse na web do Máster e no Espazo Común Alumnado do Máster en Dificultades de Aprendizaxe e Procesos Cognitivos: <http://faitic.uvigo.es/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

González-Piend, J.C., González-Cabanach, R., Núñez J.C. y Valle, A., **Manual de Psicología de la Educación**, Pirámide, Valle, A., Núñez, J.C., Cabanach, R.G., González-Piend, J.A y Rodríguez, S. (eds.), **Handbook of Instructional Resources and their Applications in the Classroom**, Nova Science Publishers, 2008

Bibliografía Complementaria

Rosário, P., Núñez, J.C. y González-Piend, J.A, **Auto-regulação da aprendizagem em contexto escolar: questões e discussões**, Instituto de Educação e Psicologia, Universidade, 2004

Rosário, P., Núñez, J.C. y González-Piend, J.A., **Auto-regulação em crianças sub-10. Projecto Sarilhos do Amarelo**, Porto Editora, 2007

Richards, P.B., **Global Issues in Higher Education**, Nova Science Publishers, Inc, 2007

Valle, A., Cabanach, R.G., Rodríguez, S., Núñez, J.C., González-Pianda, J.A. y Rosário, P., **Diferencias en rendimiento académico según los niveles de las estrategias cognitivas y de las estrategias de autorregulación**, Psicología: Teoría, Investigación e Práctica, 2008

Valle, A., Núñez, J.C., Cabanach, R.G., González-Pianda, J.A., Rodríguez, S., Rosário, P., Cerezo, R., **Self-regulated profiles and academic achievement**, Psicothema,, 2008

Recomendacións
